EIROPAS PARLAMENTS 2009 - 2014

Sesijas dokuments

29.6.2011 B7-0380/2011

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, pamatojoties uz jautājumu B7-0316/2011, uz kuru jāsniedz mutiska atbilde,

saskaņā ar Reglamenta 115. panta 5. punktu

Par Ungārijas Konstitūcijas pārskatīšanu

Juan Fernando López Aguilar, Claude Moraes, Monika Flašíková Beňová, Kinga Göncz, Csaba Sándor Tabajdi
S&D grupas vārdā**Judith Sargentini**
Verts/ALE grupas vārdā

B7-0380/2011

Eiropas Parlamenta rezolūcija par Ungārijas Konstitūcijas pārskatīšanu

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2., 3., 4., 6 un 7. pantu, Līguma par Eiropas Savienības darbību 49., 56., 114., 167. un 258. pantu, Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (*ECHR*), kas attiecas uz cilvēktiesību ievērošanu, aizsardzību un veicināšanu,

– ņemot vērā Ungārijas pamatlikumu (turpmāk jaunā konstitūcija), kuru Ungārijas Republikas Nacionālā asambleja pieņēma 2011. gada 18. aprīlī,

– ņemot vērā Venēcijas komisijas Atzinumu Nr. CDL(2011)001 un Nr. CDL(2011)016 par jauno Ungārijas Konstitūciju un trim juridiskajiem jautājumiem, kas radušies jaunās Ungārijas Konstitūcijas izstrādes procesā,

– ņemot vērā 2011. gada 25. janvārī Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā iesniegto rezolūcijas priekšlikumu Nr. 12490 par nopietniem progresa kavēkļiem tiesiskuma un cilvēktiesību jomā Ungārijā,

– ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas Nolēmumu Nr. 30141/04 (*Schalk* un *Kopf* pret Austriju) un jo īpaši tās *obiter dicta*,

– ņemot vērā Reglamenta 115. panta 5. punktu un 110. panta 2. punktu,

A. tā kā Eiropas Savienība ir dibināta, pamatojoties uz tādām vērtībām kā demokrātija un tiesiskums, kā noteikts LES 2. pantā, un cilvēktiesību un brīvību nepārprotamu ievērošanu, kā paredzēts Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un Eiropas Cilvēktiesību konvencijā (*ECHR*), un minēto tiesību, brīvību un principu atzīšanu, kuru vēl vairāk demonstrē ES gaidāmā pievienošanās *ECHR*;

B. tā kā jaunas konstitūcijas izstrāde un pieņemšana pēc pievienošanās ES ir neparasta parādība un tā kā — lai gan jaunas konstitūcijas izstrāde un pieņemšana ietilpst dalībvalstu kompetencē — īpaša uzmanība būtu jāpievērš ES līmenī attiecīgo dokumentu formai un ar tiem saistītajām procedūrām, lai nodrošinātu, ka pieņemtās konstitūcijas burts un gars nebūtu pretrunā *acquis communautaire* burtam un garam;

C. tā kā jaunās konstitūcijas izstrāde un pieņemšana tika pabeigta īpaši īsā termiņā un tāpēc nebija pietiekami daudz laika, lai rīkotu pārdomātas un nozīmīgas publiskas debates par teksta projektu;

D. tā kā jauno konstitūciju pieņēma vienīgi ar valdošo partiju deputātu balsojumu un netika panākta politiska vienprātība;

E. tā kā EP ir vienisprātis ar Venēcijas komisiju, jo īpaši attiecībā uz pārredzamību, atklātību iesaistīšanos un pieņemšanas procedūras termiņu, kā arī saistībā ar kontroles un līdzsvara

sistēmas izmaiņām, jo īpaši noteikumiem, kas attiecas uz jauno Ungārijas Konstitucionālo tiesu, tiesām un tiesnešiem un kas varētu radīt Ungārijas tiesu sistēmas neatkarības apdraudējumu;

F. tā kā jaunajā konstitūcijā nav izdevies nepārprotami deklarēt vairākus principus, kas izriet no Ungārijas starptautiskajām saistībām un kas tai ir jāievēro un jāveicina, piemēram, nāvessoda aizliegums, diskriminācijas dzimumorientācijas dēļ aizliegums un pamattiesību apturēšanas vai ierobežošanas atbilstoši īpašai tiesiskai kārtībai aizliegums;

G. tā kā jaunā konstitūcija, kurā norādītās vērtības un neskaidri formulētie pamatjēdzieni, piemēram, „ģimene” un tiesības uz dzīvību no ieņemšanas brīža, varētu radīt diskriminācijas risku attiecībā uz atsevišķām sabiedrības grupām, proti, etnisko, reliģisko vai seksuālo minoritāšu pārstāvjiem, vienvecāka ģimenēm, cilvēkiem, kuri dzīvo civilās partnerattiecībās, un sievietēm;

H. tā kā tas, ka jaunajā konstitūcijā nav nepārprotami garantēts, ka Ungārija ievēros citu valstu teritoriālo integritāti, un tā kā nav neviena šāda noteikuma, un preambulā ir neskaidri formulējumi, jo īpaši tajās daļās, kas attiecas uz Ungārijas valsts saistībām pret ārvalstīs dzīvojošiem etniskajiem ungāriem, varētu radīt juridisku pamatu darbībām, kuras kaimiņvalstis uzskatītu par iejaukšanos viņu iekšējās lietās, un tas varētu izraisīt spriedzi reģionā;

I. tā kā jaunajā konstitūcijā noteikts, ka preambulai ir juridisks spēks, un tā kā tam varētu būt juridiska un politiska ietekme un tas varētu izraisīt juridisku nenoteiktību;

J. tā kā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas iestrāde jaunajā konstitūcijā varētu radīt kompetenču pārklāšanos starp Ungārijas un starptautiskajām tiesām, kā norādīts Venēcijas komisijas publicētajā atzinumā;

K. tā kā jaunajā konstitūcijā, atšķirībā no pašreizējās, ir paziņots, ka Ungārijas oficiālā valūtas vienība ir forints, un tāpēc varētu rasties nevajadzīgi juridiskie šķēršļi, kas padarītu euro ieviešanu sarežģītāku;

L. tā kā jaunajā konstitūcijā paredzēta plaša galveno tiesību aktu izmantošana, kuru pieņemšanā arī nepieciešams divu trešdaļu balsu vairākums un kuri attieksies uz plašu jautājumu loku saistībā ar Ungārijas institucionālo sistēmu un pamattiesībām; tā kā praktiski tas padara šo aktu pieņemšanu par Ungārijas konstitucionālās procedūras daļu;

M. tā kā saskaņā ar jauno konstitūciju vairākus jautājumus, piemēram, īpašus ģimeņu tiesību un nodokļu un pensijas sistēmu aspektus, kuri parasti attiecas uz valdības kompetenci vai likumdevēja pilnvarām pieņemt pastāvīgos lēmumus, arī regulēs galvenie tiesību akti, un tas nozīmē, ka mazināsies turpmāko vēlēšanu nozīmīgums un radīsies plašāka darbības joma valdībai, kurai ir divu trešdaļu balsu vairākums, lai nostiprinātu savas politiskās prioritātes; tā kā specifisku un detalizētu noteikumu izveides procedūra, izmantojot galvenos tiesību aktus, var tāpēc apdraudēt demokrātijas principu;

N. tā kā politikas virzienus kultūras, reliģijas, sociālekonomikas un finanšu jomā nevajadzētu nostiprināt ar galveno tiesību aktu starpniecību, kā to uzsvērusi Venēcijas komisija;

O. tā kā atkārtoti izveidotajai Budžeta padomei tiks dotas veto tiesības vispārējā budžeta pieņemšanā Nacionālajā asamblejā, un tā kā šādā gadījumā valsts vadītājs var atlaist Nacionālo asambleju, tādējādi nopietni ierobežojot demokrātiski ievēlēta likumdevēja darbības jomu;

P. tā kā efektīvā sistēma, kurā darbojās četri parlamentārie komisāri, tiks mainīta, samazinot sastāvu līdz vienam galvenajam ombudam un diviem deputātiem, ar ko nebūtu iespējams panākt tādu pašu tiesību aizsardzības līmeni un kuru pilnvarās nebūs iekļautas iepriekšējā komisāra personas datu un informācijas brīvības jautājumos pilnvaras; tā kā minētā komisāra pilnvaras tiks pārceltas uz iestādi, kuras *modus operandi* nav precizēts;

Q. tā kā vienlaikus ar jaunās konstitūcijas pieņemšanu Ungārijas valdība un valdošās partijas lielā apjomā no jauna veica daudzu personu iecelšanu galvenajos amatos, piemēram, ieceļot ģenerālprokuroru, Valsts kontroles biroja vadītāju, Budžeta padomes priekšsēdētāju;

R. tā kā Ungārijas parlaments ir ievēlējis tiesnešus jaunajā Ungārijas Konstitucionālajā tiesā, kā paredzēts jaunajā konstitūcijā; tā kā kandidatūru izvirzīšana un vēlēšanas nepamatojās uz kopēju politisko vienošanos; tā kā jaunajā konstitūcijā ir paredzēti ļoti vispārīgi noteikumi, kas nosaka tiesu sistēmu, un nav skaidrs, vai Augstākā tiesa, kurai mainīts nosaukums, turpinās strādāt tās pašreizējā priekšsēdētāja vadībā;

S. tā kā Eiropas Padomes Parlamentārā asambleja ir nolēmusi sagatavot ziņojumu par jauno Ungārijas Konstitūciju, pamatojoties uz Venēcijas komisijas atzinumu;

T. tā kā jaunas konstitūcijas izstrāde un pieņemšana nebija minēta valdošo partiju vēlēšanu manifestā;

U. tā kā Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs *Ban Ki-moon* paziņoja, ka viņš atzinīgi vērtētu, ja Ungārijas valdība lūgtu konsultācijas un ieteikumus savā valstī, Eiropas Padomē vai Apvienoto Nāciju Organizācijā, un pauda viedokli, ka Ungārijai kā ES dalībvalstij vajadzētu vērsties Eiropas iestādēs, lai saņemtu konsultācijas un pārskatītu jauno konstitūciju,

1. aicina Ungārijas varas iestādes apspriest Venēcijas komisijas atzinumā izvirzītos ieteikumus un risināt tajā konstatētās problēmas, vai nu grozot jauno konstitūciju, jaunās konstitūcijas interpretāciju, vai pieņemot turpmākus galvenos vai parastos tiesību aktus;

2. aicina Ungārijas varas iestādes aktīvi rīkoties, lai panāktu vienprātību, nodrošinātu lielāku pārredzamību un veicinātu patiesu politisko un sociālo integrāciju un plašu sabiedrisko apspriešanu saistībā ar turpmāko konstitūcijā paredzēto normatīvo tiesību aktu izstrādi un pieņemšanu;

3. aicina Ungārijas varas iestādes piemērot šauru pieeju attiecībā uz galvenajiem tiesību aktiem par pamatnoteikumiem nodokļu un pensiju sistēmā, ļaujot turpmākajām valdībām un demokrātiski ievēlētam likumdevējam pieņemt patstāvīgus lēmumus par valsts fiskālo politiku; šajā sakarā aicina Ungārijas varas iestādes pārskatīt Budžeta padomes pašreizējās pilnvaras;

4. aicina Ungārijas varas iestādes apsvērt jaunās konstitūcijas grozīšanu, jo īpaši tās preambulu, lai nodrošinātu ikvienam pilsonim savu tiesību vienlīdzīgu aizsardzību neatkarīgi no tā, kādai reliģiskai, dzimumorientācijas, etniskai vai citai sabiedrības grupai ir piederīgs, un ietvert skaidrāku deklarāciju attiecībā uz baznīcas un valsts atdalīšanu;

5. aicina Ungārijas varas iestādes grozīt jauno konstitūciju, tostarp tās preambulu, lai nepārprotami garantētu to, ka Ungārija ievēros citu valstu teritoriālo integritāti, kad vērsīsies pēc atbalsta pie ārvalstīs dzīvojošiem etniskajiem ungāriem;

6. aicina Ungārijas varas iestādes atkārtoti apstiprināt tiesu varas neatkarību, atjaunojot Konstitucionālās tiesas tiesības bez izņēmumiem pārskatīt ar budžetu saistītus tiesību aktus, kā to prasa tiesību akti, kas pamatojas uz *ECHR*, pārskatot noteikumu par zemāko obligāto pensionēšanās vecumu tiesnešiem un skaidri garantējot tiesu sistēmas pārvaldības neatkarību;

7. ierosina Ungārijas varas iestādēm apsvērt jaunās konstitūcijas grozīšanu, lai nepārprotami aizsargātu visas pilsoņu pamattiesības un sociālās tiesības atbilstīgi Ungārijas starptautiskajām saistībām, aizliegtu nāvessodu, mūža ieslodzījumu bez iespējām atbrīvot pirms termiņa un diskrimināciju dzimumorientācijas dēļ, un sniegtu pietiekamas garantijas attiecībā uz pamattiesību aizsardzību, kā arī skaidri paziņot, ka Ungārijas pilsoņi piedzimstot iegūst savas pamattiesības, kas nav saistītas ar pienākumiem;

8. aicina Ungārijas varas iestādes nodrošināt, lai parlamentāro komisiju sistēmas reorganizācija nepazeminātu pašreizējās garantijas attiecībā uz tiesību aizsardzību un veicināšanu tādās jomās kā mazākumtautību aizsardzība, personas datu aizsardzība un sabiedrības interesēm atbilstošas informācijas pārredzamība, kā arī nodrošināt to attiecīgo struktūrvienību neatkarību, kuras ir atbildīgas šajās jomās;

9. aicina Ungārijas varas iestādes pārliecināties, ka Pamattiesību hartas iekļaušana jaunajā konstitūcijā nerada interpretācijas un kompetenču pārklāšanās problēmas starp vietējām tiesām, jauno Ungārijas Konstitucionālo tiesu un Eiropas Savienības Tiesu;

10. aicina Komisiju veikt pamatīgu jaunās konstitūcijas pārskatīšanu un analīzi, kā arī turpmāk pieņemto normatīvo tiesību novērtēšanu, lai pārbaudītu, ka tie atbilst *acquis communautaire* un jo īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību hartai, kā arī Līgumu burtam un garam;

11. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Eiropas Padomei, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Pamattiesību aģentūrai un EDSO.